

โอกาสสินค้าและบริการ ด้านสิ่งแวดล้อมของไทย ใน ตลาดอาเซียน และตลาดโลก

ประเด็นการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศและของโลกให้ดีขึ้น มีความร่วมมือระหว่างประเทศมาแล้วจากหลายระดับ เช่น จากองค์การการค้าโลก (WTO) จากประเทศภาคีในกลุ่ม APEC เป็นต้น แต่โดยทั่วไปการพิจารณา ยังคงเน้น “ตัวผลิตภัณฑ์” ที่เป็นประโยชน์กับสิ่งแวดล้อม มากกว่า “กระบวนการผลิต” ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม หรือ “เครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต” (Production) ที่เกี่ยวข้องกับการกำจัดหรือบำบัดมลพิษ มากกว่าที่จะเป็น “สินค้าขั้นสุดท้ายเพื่อการบริโภคของประชาชน” (Consumption) ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายเพื่อการบริโภค และกระบวนการผลิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการสร้างรายได้จากการส่งออก และการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่ต้องมีการดำเนินนโยบายภายในประเทศและระหว่างประเทศ ที่เหมาะสมและสอดคล้องต้องกัน

ดร.วัชรศม์ สิละวัฒน์ รองผู้อำนวยการวิชาการสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและพัฒนา หรือ ไอทีดี เปิดเผยว่า ได้ร่วมมือกับคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดทำผลงานวิจัย ในหัวข้อ “ การพัฒนาศักยภาพการผลิตและส่งออกสินค้าและบริการสิ่งแวดล้อม ” โดยเน้นหนักไปที่การศึกษาศักยภาพการส่งออกสินค้าและบริการด้านสิ่งแวดล้อม 3 กลุ่ม ด้วยกัน ได้แก่ สินค้าเกษตรอินทรีย์ ธุรกิจบริการกำจัดขยะ และธุรกิจสถานพักแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พบว่า สินค้าเกษตรอินทรีย์ ของไทยมีจุดแข็งในฐานะที่เกษตรกรรวมของไทยมีพื้นฐานการเพาะปลูกที่ไม่ใช้สารเคมีมาก่อน องค์กรความรู้ดั้งเดิมยังมีได้หายไป อีกทั้งประเทศไทยยังมีหน่วยงานที่สามารถให้การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้หลายมาตรฐาน ประกอบกับมีโอกาสที่เกิดขึ้น จากความนิยมและความใส่ใจต่อปัญหาสุขภาพของผู้บริโภค ทำให้สินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น โดยเฉพาะในตลาดยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ธุรกิจบริการกำจัดขยะ ในประเทศไทยมีจุดแข็ง คือ ผู้ประกอบการ มีประสบการณ์และความรู้ในธุรกิจกำจัดขยะมาอย่างยาวนาน ประกอบกับมีโอกาสในการส่งออกขยะ ที่ยังไม่ได้รีไซเคิลและขยะรีไซเคิลไปยังตลาดต่างประเทศได้ เพราะไทยมีความได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ และมีโอกาสออกไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านในธุรกิจดังกล่าว หรือให้คำปรึกษา การจัดการขยะในแหล่งอุตสาหกรรมของประเทศเพื่อนบ้านได้เช่นกัน ส่วน ธุรกิจสถานพักแรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ภาคการท่องเที่ยวเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย ค่าใช้จ่ายด้านที่พักมีสัดส่วน สูงที่สุดเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายทั้งหมดด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และประเทศไทยมีจุดแข็งที่เจ้าของหรือผู้บริหารโรงแรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ให้ความสำคัญกับประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการจนได้รับรางวัลระดับชาติและระดับนานาชาติด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนโฮม

สเดย์ไทยที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่มีผู้นำชุมชนเข้มแข็ง บางแห่งได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ ทำให้ไทยค่อนข้างได้เปรียบในด้านนี้

ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐและภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง มี 6 ข้อด้วยกัน ได้แก่ **1. การพัฒนาผู้ประกอบการ** ภาครัฐควรแสดงบทบาท ในการช่วยเหลือและการสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนการพัฒนาบริการให้มีคุณภาพมากขึ้น และพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย **2. การสนับสนุนทางการเงิน** หรือเงินลงทุนในการจัดการธุรกิจและผลิตภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อจูงใจในการพัฒนาธุรกิจ ของตนให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน **3. การสร้างเครือข่าย** ทั้งภายในประเทศ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และนอกกลุ่มอาเซียน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการและเกษตรกรของไทย **4. การกำหนดมาตรฐานการประกอบการและมาตรฐานการผลิต** ด้วยมาตรการ “ใบรับรองหรือฉลากสิ่งแวดล้อม” ในการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์หรือบริการของผู้ประกอบการ เพื่อให้ผู้บริโภครับทราบข้อมูล ในกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของธุรกิจตน **5. การใช้กลยุทธ์ทางการจัดการธุรกิจที่เชื่อมโยงกับชุมชน** ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจเป็นที่ยอมรับภายในชุมชนให้มากที่สุด **6. นโยบายของภาครัฐด้านการส่งเสริมการส่งออกและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ** ควรมีนโยบายไปในทิศทางเดียวกัน ไม่ควรขัดแย้งกัน สิ่งต่างๆเหล่านี้จะทำให้ สินค้าและบริการด้านสิ่งแวดล้อมของไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนทั้งในตลาดอาเซียน และนอกกลุ่มอาเซียน